

Opgevoed

'Mijn kind doet niet wat ik vraag'

Elke week legt **Annemiek Leclaire** een lezersvraag over opvoeding voor aan deskundigen.

Moeder: „Als ik mijn dochter van zes vraag om iets te doen, bijvoorbeeld haar schoenen aan te doen, haar tas te pakken of de konijnen te voeren, zegt ze steevast: 'Je bent mijn baas niet.' En dan doet ze het niet. Stemverheffen helpt niet. Ze vertikt het. Ze zegt ook vaak: 'Ik bepaal zelf wel wat ik doe.' Ze komt in verzet zodra ze zich voelt aangestuurd. Mijn andere twee dochters hebben ook wel eens geen zin om iets te doen, maar de jongste zet alles op alles om het maar niet voor mij te hoeven doen. Alleen als ik iets heel vriendelijk vraag, en vervolgens helemaal niets meer zeg, haar helemaal loslaat, dan gaat ze het na een paar minuten uit zichzelf doen. Soms zegt ze ook: 'Oh, dat was ik allang van plan, dat hoef je me niet te zeggen.' Ze doet het pas als ze het gevoel heeft dat ze het zelf bedacht heeft. Maar meestal hebben we daar de tijd niet voor: zeker 's ochtends niet, dan moet er

gewoon even snel iets gebeuren.

Ze heeft die drang naar eigen baas zijn altijd gehad. Ze is dankbaar voor ieder beetje vrijheid dat we haar geven, in haar eentje naar school mogen fietsen bijvoorbeeld.

Enerzijds vind ik het belangrijk dat een kind leert om zich aan een structuur aan te passen en gezag te aanvaarden, aan de andere kant wil ik graag een kind dat vanuit zichzelf iets doet. Ik wil haar vrijheid respecteren, maar ik vind het ook niet goed dat ze iedere praktische vraag opvat als een aanval op haar autonomie. Hoe kan ik mijn dochter zonder dwang iets laten doen? Hoe pak ik dat nu aan zonder machtsstrijd?

Naam en woonplaats zijn bij de redactie bekend. De rubriek Opgevoed is anoniem, omdat moeilijkheden in de opvoeding gevoelig liggen.

Wilt u een dilemma in de opvoeding voorleggen? Stuur uw vraag of reacties naar opgevoed@nrc.nl.

ILLUSTRATIES MARTIEN TERVEEN

Dr. Marga Akkerman is klinisch jeugd- en kindpsycholoog

'Niet elk kind kan snel opdracht uitvoeren'

Marga Akkerman: „Uw dochter wil niet alleen zelf bepalen wát ze doet, maar vooral wanneer ze het doet. Het zou goed kunnen dat ze niet zo snel kan omschakelen van iets waarmee ze zelf bezig is, naar iets wat haar opgedragen wordt. Als ze de tijd krijgt om te doen wat u van haar vraagt, is het geen machtsstrijd meer maar een voor haar geschikte aanpak. Dat betekent dat u het beste eerder kunt aangeven wat er van haar verwacht wordt. Het kan ook dat ze zo reageert uit onzekerheid of ze de opdracht aankan. Uitstel geeft haar dan de tijd zich voor te bereiden. Snel iets moeten doen, trekt ze eenvoudig niet. Grote kans dat dit haar hele leven in meerdere of mindere mate zo blijft. Ze zal al doende wel leren hier handiger mee om te gaan. Verder kunt u haar een vaste structuur leren voor wat er 's morgens moet gebeuren. Maak daarvan met haar een lijstje en laat haar de volgorde bepalen. Het 's avonds uitkiezen van haar kleding voor de volgende dag kan ook veel tijd schelen. Een vaste volgorde op vaste momenten scheelt veel moeizame schakelmomenten.”

Dr. Bas Levering is hoofdredacteur van *Pedagogiek in Praktijk*.

'Gehoorzaamheid is het volgen van zelf erkend gezag'

Bas Levering: „De pedagogische opvatting dat een jong kind zijn ouders klakkeloos dient te gehoorzamen, is achterhaald. Vanaf de jaren zestig is de autoritaire opvoedingsstijl verdwenen, ouders houden meer rekening met wat het kind zelf wil. Ze kunnen beter met elkaar overweg. De meeste kinderen zijn heel meegaand. Maar er zijn kinderen die domweg allergisch zijn voor commando's. Ze willen alles alleen doen op eigen gezag. Dat lijkt bij uw dochter overduidelijk het geval. Wat is er op tegen om daar rekening mee te houden? In de opvoeding gaat het uiteindelijk om zelfstandigheid. Het is mooi meegenomen als de drang tot zelfstandigheid er al zo van meet af aan in zit. En uit alles blijkt dat uw dochter wel degelijk voor rede vatbaar is. Schep ruimte en tijd voor overleg. De Utrechtse pedagoog Langeveld sprak in 1945 al over gehoorzaamheid als het volgen van zelf erkend gezag. Dat is het tegenovergestelde van primitieve volgzzaamheid.”

Wat zeggen de kinderen in het kinderpanel? **Bekijk hun reacties op nrc.nl/opgevoed.**